

MOKINIŲ PROJEKTINIŲ/KŪRYBINIŲ DARBŲ ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. Bendrosios nuostatos

1. Projektinis darbas – tai mokymosi metodas, paremtas teorinėmis studijomis ir praktine patirtimi.
2. Projektinio darbo išeities taškas – konkreti problema, kuriai spręsti reikia imtis iniciatyvos ir veikti tikrame darbo procese bendradarbiaujant su mokytojais, kitais žmonėmis neatitrukstant nuo socialinės tikrovės.
3. Be dalykinių žinių projektinėje veikloje mokomasi:
  - naudoti įvairius informacijos paieškos būdus;
  - sisteminti medžiagą;
  - demokratiškai dirbti;
  - organizuoti savo ir kitų darbą;
  - bendradarbiauti;
  - imtis atsakomybės už savo veiksmus;
  - išreikšti ir apginti savo nuomonę;
  - sieti teorines žinias su praktiniu darbu.
4. III gimnazinės klasės mokiniams rekomenduojama rašyti individualų arba grupinį mokslinį arba kūrybinį projektinį darbą. Darbo tipą mokinys renkasi pats. Mokslinį darbą gali rašyti 2 mokiniai, kūrybinį – 3–4. Galima rengti ir integruotą projektinį darbą.
5. Projektinio darbo arba kūrybinio darbo įvertinimas tvirtinamas direktorės įsakymu ir įrašomas į brandos atestatą.

II. Vadovavimas projektiniams/kūrybiniams darbams

6. Projektiniams darbams vadovauja III gimnazinėse klasėse dirbantys mokytojai..
7. Projektinių darbų vadovai supažindina mokinius su projektinio darbo rengimo tvarka, konsultuoja, nukreipia mokinių projekto tikslo ir uždavinių įgyvendinimui, stebi darbą, jį įvertina.
8. Pagal gimnazijos finansines galimybes projektinio darbo vadovai skatinami ir premijuojami.

III. Projektinio/kūrybinio darbo temos pasirinkimas

9. Mokinys projektinio ar kūrybinio darbo temą renkasi II gimnazinėje klasėje susidarydamas UP. Darbų temų formuluotės pateikiamos tvirtinti metodinei tarybai iki rugsėjo 15 dienos.
10. Projektinių darbų temų sritys :
  - 10.1. kasdienis gyvenimas (šeimos, mokyklos, socialinės aplinkos aktualijos) ;
  - 10.2. profesinė sritis (gilinimasis į pasirinktą profesinę sritį , specialybę , naujų technologijų , informacinių ir verslo technologijų panaudojimas);
  - 10.3. regioniniai ypatumai (istorija , geografija , nacionaliniai bruožai);
  - 10.4. kultūrinis palikimas (literatūra, kalba, dailė, muzika);
  - 10.5. aktualūs politikos, ekonomikos ir ekologijos aspektai .

11. Projektinio darbo temą gali pasirinkti pats mokinys, suderinęs temą su vadovu.
12. Iki rugsėjo 15 dienos mokiniai renkasi temas ir vadovus.
13. Rengiamų projektinių darbų sąrašas tvirtinamas direktorės įsakymu .

IV. Projektinio/kūrybinio darbo rengimas, atsiskaitymas

15. Projektinis darbas ir referatas rengiamas 10 – 03 (1 savaitė) mėn.
16. Reikalavimai, kaip parengti projektinį darbą , skelbiami gimnazijos internetiniame puslapyje.
17. Projektinių darbų gynimui direktorės įsakymu sudaroma vertinimo komisija, kuri pagal nustatytus kriterijus vertina darbus. Pildo vertinimo lenteles, kurios saugomos 1 metus.
18. Mokyklinis projektinių darbų gynimo turas vyksta 03 mėn. 2 – 3 sav..
19. Mokiniai rengia darbo pristatymą, atsako į komisijos klausimus. Vienas komisijos narys gali užduoti 1 klausimą. Bendras klausimų skaičius neturi viršyti trijų klausimų.
20. Darbo autoriai turi teisę pateikti apeliaciją dėl darbo vertinimo.
21. Administracijos atstovas, atsakingas už projektinių darbų rengimą ir pristatymą, organizuoja dalykišką darbų aptarimą su jų autoriais ir vadovais.
22. Geriausiai įvertinti darbai pristatomi projektinių darbų konferencijose.

V. Projektinių/kūrybinių darbų sklaida, įamžinimas

23. Geriausių darbų autoriai nukreipiami dalyvauti bendradarbiaujančių mokyklų konferencijose , nacionaliniame moksleivių mokslinių darbų konkurse.
24. Gimnazija kaupia geriausių darbų banką skaitmeninėje laikmenoje, eksponuoja geriausius darbus gimnazijos bibliotekoje.
25. Geriausių projektinių darbų autoriai pristato savo darbus klasės valandėlėse, mokyklos renginiuose.
26. Gimnazijos administracija organizuoja projektinių darbų aptarimus, analizuoja šio proceso eigą, vadovauja šio proceso sklaidą spaudoje ir internetinėje erdvėje.

VI. Mokinių skatinimas už kokybiškai parengtą projektinį/kūrybinį darbą

27. Mokiniais, rašantiems tiriamuosius arba projektinius kūrybinius darbus, įskaityti socialinę veiklą (10 val.).
28. Gautą įvertinimą už projektinį kūrybinį ar tiriamąjį darbą, mokiniui pageidaujant, dalyko mokytojas įrašo į el. dienyną.
29. Mokiniais, rašantiems tiriamuosius arba projektinius kūrybinius darbus mokslo metų paskutinę savaitę leidžiama nelankyti pamokas.
30. Už kokybiškai parengtą darbą mokiniams skiriamos piniginės premijos.

VII. Projektinio/ kūrybinio darbo vertinimas

Vertinimui taikyti tokią lentelę

Taškai	0–12	13–23	24–34	35–45	46–56	57–67	68–78	79–89	90–100
Pažymys	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Rekomendacijos projektinių/kūrybinių darbų apimtims

Tiriamųjų ir kūrybinių darbų, struktūra, apimtis

Darbo dalys	Apimtis
Tiriamieji darbai	
Titulinis (viršelis)	1 psl.
Turinys	1 psl.
Santrauka	1 psl.
Įvadas	1-1,5 psl.
Teorinė, tiriamoji dalis	5-10 psl.
Išvados	1 psl.
Literatūros sąrašas	1 psl. (jei yra poreikis , galima ir daugiau)
Planas, priedai	Pagal poreikį
Kūrybiniai darbai	
Titulinis (viršelis)	1 psl.
Turinys	Pagal poreikį
Santrauka	1 psl.
Įvadas arba autoriaus žodis	1-1,5 psl.
Teorinė aprašomoji dalis	2 psl.
Kūrybinė dalis	Pridedamas kūrybinis darbas
Išvados	Pagal poreikį
Literatūros sąrašas	Pagal poreikį
Planas, priedai	Pagal poreikį

Tiriamąo ir kūrybinio projektinio darbo struktūra

Projektinis darbas bus vertinamas tik toks, kuris atitiks struktūrą:

1. Titulinis lapas

Tituliniame lape esantis darbo pavadinimas turi būti trumpas, tikslus ir aiškus bei atitikti darbo turinį. Titulinis lapas nenumeruojamas, toliau numeracija tęsiama nuo 2 puslapio.

2. Turinys

Darbo turinys rašomas po titulinio puslapio ir niekada – darbo gale. Turinyje įvadinių dalių, skyrių ir baigiamųjų dalių pavadinimai rašomi didžiosiomis raidėmis; potemių, poskyrių – mažosiomis. Skyrių ir poskyrių pavadinimai numeruojami tik arabiškais skaitmenimis ir rašomi vienoje vertikalėje be atitraukimų; žodžių „skyrius“, „dalis“ rašyti nereikia. Literatūra, santraukos ir priedai nei turinyje, nei tekste nenumeruojami.

3. Įvadas

Įvade pateikiamas trumpas tiriamojo objekto apibūdinimas, suformuluojama problema, tikslas, uždaviniai. Darbo tikslas ir uždaviniai rašomi atskirame puslapyje. Formuluojamas dažniausiai vienas darbo tikslas, kuris pagal prasmę turi atitikti darbo pavadinimą ir turinį. Tikslas pasiekiamas realizavus numatytus konkrečius uždavinius.

Nurodomi pagrindiniai uždaviniai, užtenka 2-5. Uždaviniai turi atsispindėti darbo rezultatuose, jų aptarime bei išvadose.

Tinkami žodžiai uždaviniams formuluoti (šie žodžiai turi nusakyti baigtinį veiksmą): nustatyti, iširti, įvertinti, parengti, atlikti, pateikti.

4. Literatūros apžvalga.

Priklausomai nuo darbo pobūdžio, be minėtų pagrindinių projektinio darbo dalių, gali būti didesnės apimties darbe „Literatūros apžvalga“ (tiriamuoju klausimu).

Literatūrinė darbo dalis rašoma norint parodyti nagrinėjamos temos aktualumą, problemos raidą. Be to, ja remiantis pagrįstai keliamos hipotezės.

Šia dalimi mokinys parodo savo kompetenciją tiriamuoju klausimu. Būtinausia literatūra – vadovėlius, mokymo priemonės paprastai nurodo darbo vadovas. Toliau mokiniui pačiam reikia peržiūrėti enciklopedijas, žinytus ir kt.

Mokinio asmeniškai įgyta informacija yra vertingiausia. Būtent čia ir yra galimybė ją pademonstruoti – glaustai įdėti medžiagą, kuri surinkta nagrinėjamu klausimu.

Literatūros apžvalga turi būti susieta su perskaitytų knygų, straipsnių gal net projektinių darbų analize.

Mokinys turėtų vertinti, analizuoti sukaupią medžiagą, lyginti duomenis (neužtenka referuoti kitų autorių mintis, kaip paprastai daroma referatuose). Baigiant apžvalgą, reikia padaryti išvadas, kuriomis remiantis formuluojamas tyrimo tikslas, uždaviniai ir parenkami metodai.

5. Tyrimo medžiaga (kūrybiniam darbui darbo priemonės ir medžiagos), metodika.

Teorinė, tiriamoji dalis. Kūrybiniam darbams (Teorinė aprašomoji dalis; Kūrybinė dalis).
(Atskiri 1-2 puslapiai)

Tekstas rašomas būtuojų laiku. Pagrindinė šio skyriaus paskirtis – aprašyti, kaip buvo atlikti tyrimai, pateikti tiek tikslios informacijos, kad kitas tyrėjas galėtų pakartoti ir, jei reikia, įsitikinti duomenų teisingumu.

– Perskaitęs šį skyrių, skaitytojas turėtų suprasti, kaip problema buvo sprendžiama.

6. Darbo rezultatai ir jų analizė

Tai pagrindinė darbo dalis, esminė šio skyriaus paskirtis – pateikti pačius tyrimų rezultatus ir jų analizę. Naudojami statistinio duomenų apdorojimo ir jų fiksavimo būdai (lentelės, grafikai, diagramos, piešiniai, schemas, brėžiniai, planai, kartogramos, fotografijos). Pateikiame tik svarbiausią medžiagą, mažiau reikšmingi duomenys – nurodomi prieduose.

Kūrybinio darbo rezultatas gali būti filmas, paveikslas, nuotraukos ar jų paroda, laikraštis, žurnalas, renginys ir kt.

Perskaitęs rezultatų skyrių skaitytojas turėtų suprasti, kas buvo atrasta.

Šis skyrius rašomas būtuojų laiku. Visa vaizdinė medžiaga numeruojama.

Iliustracijas reikia pacituoti (aptarti) tekste, turi būti jos nuoroda, *pvz., 4 pav.* Arba *žr. 4 pav.*, o pati iliustracija įrašoma tik po nuorodos. Jei iliustracija neoriginali, būtina nurodyti šaltinį. Lentelės numeruojamos atskirai, numeris ir pavadinimas rašomi virš lentelės. Pavyzdžiui,

Dujų sudėtis (pagrindiniai junginiai). Lentelė Nr.1

Eil. Nr.	Cheminis junginys	Koncentracija
1.	CH ₄	0-85% tūrio
2.	CO ₂	0-88% tūrio
3.	NH ₃	0-0,35 ppm

Apibendrinant rezultatus, atskleidžiami dėsningumai, tarpusavio ryšiai, bendrumai, skirtumai ir išimties. Svarbūs ir vertybių teiginiai, kurie pademonstruoja sugebėjimą analizuoti ir įžvelgti ryšį tarp faktų ar reiškinių, pvz.: „1-as analizės metodas yra patikimesnis, nes leidžia nustatyti dujų koncentraciją 0,01% tikslumu, 2-as analizės metodas yra trumpesnis, todėl tinka preliminariam dujų koncentracijos apskaičiavimui

7. Išvados

(0,3-1 puslapis, rašoma atskirame lape)

Darbo pabaigoje suformuluojamos aiškios konkrečios išvados, kurios turi sietis su tyrimų rezultatais,

kiekvieną darbo uždavinį atspindi 1-2 išvados.

Perskaitęs išvadas, skaitytojas turi suprasti, ką reiškia tyrimų metu gauti rezultatai.

8. Literatūros sąrašas

(Iki 1-2 puslapių)

Sąrašas pateikiamas abėcėlės tvarka, visi pacituoti šaltiniai turi būti nurodyti literatūros sąrašė.

Pavyzdys:

1. Lekevičius E., Motiejūnienė E. Gamta ir žmogus. Vadovėlis 6 klasei. I dalis. Vilnius.: Šviesa, 1988

2. Fritz Erpel. Max Beckmann. Berlin: Henschelverlag Kunst und Gesellschaft DDR, 1985

3. Švietimo informacinių technologijų centras (2003). Mokyklų materialinė bazė. <http://ais.ipc.lt>

4. Pokalbiai apie atminties ateitį. Vilnius.:Baltos lankos, 2001

5. <http://www.fahn.com/kafka.jpg> (interneto puslapio adresas nurodomas tikslus, nedera nurodyti tik duomenų paieškos sistemos adresą, pvz: www.google.lt)

Jei naudota literatūra neįtraukta į literatūros sąrašą, įrodžius plagijavimą, projektinis darbas nebus įskaitytas.

9. Santrauka

(1 puslapis)

Perskaitęs šį skyrelį, skaitytojas turi suprasti, koks buvo tyrimo objektas, darbo tikslas, kokie pagrindiniai rezultatai bei jų teorinė ir praktinė reikšmė.

10. Priedai

Jų numeracija tęsiama, be to, kiekvienas priedas turi savo numerį ir nuorodą pagrindiniame tekste.

Planas

Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazija

20.. – 20.. m.

Mokinių projekto/kūrybinio darbo rengimo planas

Tema.....

Mokinio vardas,
pavardė.....

Vadovas (ai).....

Eil. Nr.	Data	Mokinio veikla	Vadovo pastabos
1.		Projektinio/kūrybinio darbo temos, vadovo pasirinkimas . Projektinio/kūrybinio darbo tikslų formulavimas, projekto /kūrybinio darbo veiklos planavimas	
2.		Projekto/kūrybinio darbo temos koregavimas. Projekto/kūrybinio darbo sutarčių pasirašymas	
3.		Literatūros paieška, veiklos planavimas, pirminis literatūros sąrašas	
4.		Praktinės dalies atlikimo metodų parinkimas. Projekto/kūrybinio darbo teorinės medžiagos juodraštinio varianto parengimas	
5.		Tarpinis atsiskaitymas už įžanginę dalį	
6.		Projekto/kūrybinio darbo praktinės veiklos vykdymas. Projekto/kūrybinio darbo juodraštinio varianto parengimas, derinimas su projekto vadovu (analizė, išvadų formulavimas, priedų rinkimas) , darbo užbaigimas	
7.		Naudotos literatūros sąrašo , priedų parengimas, darbo apipavidalinimas pagal raštvedybos reikalavimus, ir pristatymas darbo vadovui	
8.		Projekto/kūrybinio darbo pristatymo rengimas Darbo pristatymas vertinimo komisijai	

9.	Projekto/kūrybinio darbo gynimo diena
----	---------------------------------------

Projekto vadovas

.....

(parašas)

.....

(vardas, pavardė)

Projektinių/kūrybinių darbų pristatymas

Forma gali būti įvairi. Pristatymą patartina ruošti su vadovaujančiu mokytoju, būtina pristatant darbą aiškiai pasakyti darbo tikslą, uždavinius, išvadas, problemas, su kuriomis teko susidurti atliekant darbą. Vengti šou elementų.

Galima pristatyti naudojant pateiktis arba žodžiu.

1. **Informacinė skaidrė** arba **pristatymas** (darbo autorius, temos pavadinimas).

2. **Temos aktualumas, pasirinkimo motyvai** (komentuojama 1-2 min.).

3. **Darbo tyrimo tikslas, uždaviniai , metodai .**

4. **Darbo tyrimo organizavimas arba kūrinys** (komentuojama 1-2 min.).

5. **Darbo rezultatai** (atrenkami svarbiausi duomenys, atskleidžiantys darbo rezultatus. Galima iliustruoti diagramomis , lentelėmis , praktiniais darbais).

6. **Išvados.**

Baigus pristatymą, padėkojama už dėmesį, tai mandagu ir auditorija supras, kad jūsų pristatymas baigtas. Prieš atsakant į pateikiamus klausimus, išklaudyti klausimą iki pabaigos.

Pristatymui skirti iki 10 minučių.

Projektinio/kūrybinio darbo maketavimas

Visų lapų (ir titulinio) paraštės: kairioji – 3 cm, dešinioji – 1 cm, kitos po 2cm.

Tarpai tarp eilučių – 1,5 cm.

Šriftas: teksto – 12 pt., antraštės – 14 pt.

Tekstas turi būti suformatuotas (pirma pastraipos eilutė atitraukta nuo krašto, o pastraipos tekstas išlygintas pagal paraštę).

Rašto kultūra:

-lietuviškos kabutės, dešimtainės trupmenos kablelis, ilgas brūkšnys;

-lietuviškos raidės

-taisyklingas stilius;

-korektūra

-vartojamų terminų lietuviški atitikmenys (skliausteliuose kursyvu pateikiami originalo kalba)

Projektinio/kūrybinio darbo vertinimas

Tiriamąo darbo vertinimas

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijai	Projekto vadovas	Vertinimo komisija
1.	Darbo struktūra, rašto kultūra ir maketavimas (10 taškų)		
2.	Įvadas (problemos atskleidimas, aktualumo pagrindimas, hipotezės iškelimas, susipažinimas su nagrinėjamos temos literatūra, tikslas ir uždaviniai (10 taškų)		
3.	Pavadinimo, metodikos, medžiagų, priemonių, tyrimo atlikimo dermė (35 taškai)		
4.	Išvados (10 taškų)		
5.	Gebėjimas remtis mokslinė literatūra, duomenų lyginimas ir analizavimas (10 taškų)		
6.	Išliekamoji vertė, tęstinumas, ryšys su gyvenimu (rezultatų reikšmė ir panaudojimas socialinėje aplinkoje, mokslinių duomenų atskleidimas, visuomenės informavimas, tęstinumas) (5 taškai)		
7.	Pristatymas (20 taškų)		
Iš viso			
Galutinis vertinimas			

Kūrybinio darbo vertinimas

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijai	Projekto vadovas	Vertinimo komisija
1.	Darbo struktūra, rašto kultūra ir maketavimas (10 taškų)		
2.	Įvadas problemos atskleidimas, aktualumo pagrindimas, hipotezės iškelimas, susipažinimas su nagrinėjamos temos literatūra, tikslas ir uždaviniai (10 taškų)		
3.	Pavadinimo, metodikos, medžiagų, priemonių, <i>tyrimo atlikimo dermė (35 taškai)</i>		
4.	Išvados (10 taškų)		
5.	Pasirinktos dalyko rūšies specifikos išmanymas. Išradingas ir tikslingas pasirinktos technikos panaudojimas. Estetiškas darbo pateikimas ar eksponavimas atitinka pasirinktos dalyko rūšies specifiką. Idėjos atskleidimas. (10 taškų)		
6.	Išliekamoji vertė, tęstinumas, ryšys su gyvenimu (panaudojimas socialinėje aplinkoje, visuomenės informavimas, tęstinumas) (5 taškai)		
7.	Pristatymas (20 taškų)		
Iš viso			
Galutinis vertinimas			

Kūrybinio darbo (renginio) galutinis vertinimas skelbiamas po vesto renginio.

Žodinio pristatymo vertinimo kriterijai

Pasirengimas kalbėti ir kalbėjimas	Gimnazisto įvaizdis ir komunikacija	Balsas	Kalbos klaidos
Dalyko išmanymas	Išorė	Greitis	Raiškumas
Kalbos struktūra (įžanga, dėstymas ,išvados, pasiūlymai)	Pasitikėjimas savimi	Tonas	Įtaigumas
Ryšys tarp kalbos dalių	Akių ryšys	Stiprumas	Taisyklingumas, tarimas, sintaksė
Kalbos visuma	Mimika, poza	Ritmas	Moksliskumas (terminija)
Gebėjimas argumentuoti, lyginti, atsakyti į klausimus	Gestai	Pauzės	Stilius
Tikslingas naudojimas vaizdinėmis, techninėmis priemonėmis			

Žodinio pristatymo vertinimo kriterijai

Pasirengimas kalbėti ir kalbėjimas	Taškai
1. Kalbos struktūra (įžanga, dėstymas, išvados, pasiūlymai)	
2. Gebėjimas argumentuoti, lyginti, atsakyti į klausimus.	
3. Tikslingas naudojimas vaizdinėmis, techninėmis priemonėmis	
4. Kalbos taisyklingumas (kirčiavimas, gramatika, stilius)	
5. Oratoriniai gebėjimai (balso intonacija, akių ryšys, mimika,gestai, įtaigumas, gimnazisto įvaizdis)	